

GEBIEDSJAARPLAN ZUID 2024

INLEIDING

Groningen werkt gebiedsgericht. Dat betekent dat de gemeente niet overal hetzelfde doet, maar rekening houdt met het karakter, de cijfers, en de specifieke wensen van een gebied. Alle zeven gebieden in de gemeente Groningen hebben een wijk- of dorpswethouder en een gebiedsteam. Het gebiedsteam maakt een analyse van het gebied en stemt de plannen van de gemeente op en met elkaar af. Het gebiedsteam werkt daarbij samen met bewoners en wijk- en dorpsorganisaties. Met een gebiedsgerichte aanpak proberen we het onderlinge vertrouwen tussen bewoners en gemeentelijke organisatie te versterken en de ongelijkheid tussen wijken die het goed doen en wijken waar het minder gaat, aan te pakken. Hoe de situatie in het gebied Zuid is en welke plannen er worden uitgevoerd in 2024, kunt u hier lezen.

GEBIEDSAGENDA

In november 2023 zijn de uitkomsten van de gebieds- en wijkanalyses bekendgemaakt, aan de hand van de Basismonitor en de leefbaarheidsenquête. In 2024 gaan we door middel van drie bijeenkomsten in gesprek met de inwoners van de betreffende deelgebieden, om de opbrengsten van de gebieds- en wijkanalyses nog verder te verrijken. Uiteindelijk willen we hieruit een meerjarige gebieds- en wijkagenda opstellen die leidend zal zijn in de keuzes voor de projecten die we in het gebied en in de wijken gaan uitvoeren. Ook die uitwerking gaan we natuurlijk doen in samenspraak met onze inwoners, maar ook met onze zogeheten 'ketenpartners' in het gebied, zoals de WIJ, Gebieds Ondersteunend Netwerk (GON), politie en woningcorporaties.

FEITEN & CIJFERS

BEVOLKING

Aantal inwoners	55.214
Aantal woningen	29.610

LEEFTIJD (%)

Jeugd: t/m 17 jaar	11,7%
Jongeren: 18 t/m 26 jaar	24,8%
Volwassenen: 27 t/m 64 jaar	47,0%
Senioren: 65+	16,5%

HUIZEN (%)

Corporatiewoningen	24,2%
Huurwoningen	35,5%
Koopwoningen	40,3%
Laag energielabel (E, F, G)	18,0%

INKOMEN (%)

Minimahuishoudens	12,2%
Inwoners met moeite met rondkomen	12,3%

SOCIAAL (%)

Inwoners met prettige omgang buurtgenoten	64,1%
Inwoners met voldoende sociale contacten	92,1%

VEILIGHEID (%)

Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	12,2%
---	-------

VERTROUWEN IN OVERHEID (%)

Inwoners met veel vertrouwen in gemeentebestuur	36,8%
Inwoners met weinig vertrouwen in gemeentebestuur	16,5%

WIJKEN EN DORPEN

Zeeheldenbuurt, Badstratenbuurt, Laanhuizen, Grunobuurt, Rivierenbuurt, Herewegbuurt, Oosterpoort, Corpus den Hoorn, Hoornse Meer, Hoornse Park, Piccardthof, De Wijert, De Wijert-Zuid, Helpman, Coendersborg, Villabuurt, De Linie, Europapark, De Meeuwen, Klein Martijn.

CONTACTGEGEVENS

Gebiedsmanager:

Henk Kosmeijer henk.kosmeijer@groningen.nl

Gebiedssecretaris:

Bernadette Snellers bernadette.snellers@groningen.nl

Projectmanager wijkvernieuwing De Wijert:

Sanne Smid sanne.smid@groningen.nl

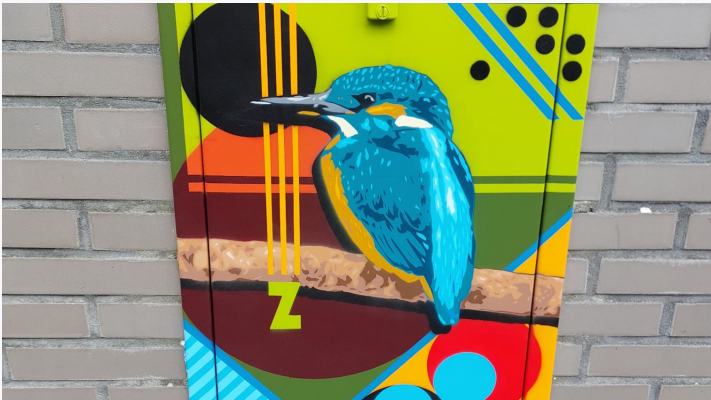
Wil je op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in gebied Zuid? Abonneer je dan op de Gebiedsnieuwsbrief Zuid: gemeente.groningen.nl/nieuwsbrieven

ANALYSE EN OPGAVE GEBIED ZUID

Zuid heeft het imago van een gebied met gezonde en welvarende wijken. In zijn algemeenheid klopt dit beeld, maar ook in Zuid bestaan grote onderlinge verschillen tussen de wijken. 2024 willen we gebruiken om samen met inwoners en ketenpartners (WIJ, Corporaties, Politie en GON) te komen tot een gezamenlijk gedragen gebiedsagenda. Hierbij zal er in ieder geval aandacht moeten zijn voor de wijken De Wijert, Rivierenbuurt, Corpus den Hoorn en Coendersborg. We leggen hieronder uit waarom. Voor de komende jaren is De Wijert wederom aangemerkt als wijkvernieuwingswijk, vanwege de problematische kwaliteit van de sociale en fysieke leefomgeving aldaar. Op basis van de meest recente leefbaarheidsenquête en de gegevens uit de Basismonitor lijkt de Rivierenbuurt zich qua ontwikkeling wat te stabiliseren. Daarentegen komt nu de wijk Corpus den Hoorn wat prominenter in beeld voor wat betreft ontwikkelingen die tot zorg stemmen. Inmiddels zijn er in Corpus den Hoorn contacten gelegd met een woningbouwcorporatie om afstemming te zoeken en tot een gezamenlijk gedragen agenda te komen. Ook de WIJ zal hierin een essentiële rol gaan spelen. In Coendersborg is sprake van een bovengemiddeld gebruik van maatwerkvoorzieningen. Daarnaast blijven de werkzaamheden van de Aanpak Ring Zuid onze aandacht vragen, ook waar het gaat om aanwonenden die overlast ervaren.

CORPUS DEN HOORN

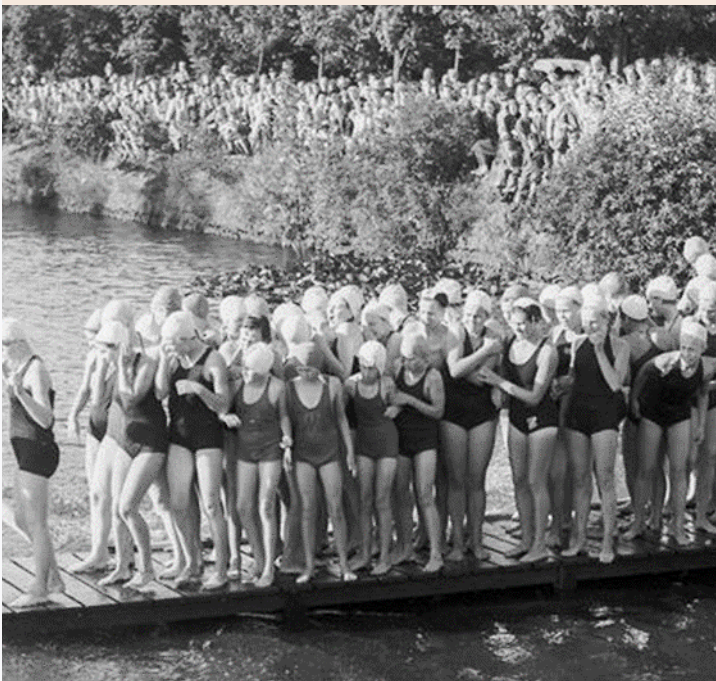
De wijkanalyse laat zien dat in Corpus den Hoorn de ontwikkelingen achterblijven ten opzichte van het Gronings gemiddelde. Dit heeft er al toe geleid dat het project 'Kunst in de openbare ruimte' als eerste is gestart in de Hoornse Meer en Corpus den Hoorn. In 2024 moet dit – met ondersteuning van *De Stem van Groningen* – leiden tot het kiezen van een aantal kunstuitingen die daadwerkelijk worden gerealiseerd. We willen de mensen daarmee meer verbondenheid laten voelen met hun eigen leefomgeving en er daarmee aan bijdragen dat er met een positiever gevoel naar de directe leefomgeving gekeken wordt. In 2024 zal met een gemeentelijke landschapsarchitect worden gestart met het opstellen van een herinrichtingsplan voor het Semmelweisplein. Vooralsnog gaat het erom een plan te maken en dan te gaan kijken in hoeverre dit op korte termijn gerealiseerd kan worden of dat het vanwege de kosten gefaseerd moet gebeuren.

Afbeelding: Richard van Rijswijk (Graffitiworkshopsoplocatie.nl)

STADSPARK

In 2024 gaan we met een aantal zaken aan de slag in het Stadspark. Om meer grip te krijgen op het verkeersvraagstuk maken we een mobiliteitsplan voor het Stadspark. We onderzoeken of zwemmen in de Springervijver mogelijk is en bij positieve uitkomst starten we in het voorjaar van 2024 met een pilot. Ook het initiatief om een openlucht bioscoop te realiseren in het Stadspark zal naar verwachting in 2024 tot een definitief besluit komen of dit al dan niet doorgang kan vinden.

HELPMAN-NOORD

Binnen het project Helpman-Noord worden verschillende deelgebieden aangepakt/herontwikkeld. Parkzone en de openbare ruimte worden door de gemeente opgepakt. Verder zijn er diverse (woning)bouwprojecten waar ontwikkelaars/woningcorporaties verantwoordelijk voor zijn. Zie ook: <https://gemeente.groningen.nl/helpman-noord>.

Voor 2024 staan de volgende projecten op de planning: Inrichting van het gebied Parkzone, van en rondom de sportvelden, de fietsverbinding tussen Helpman-Noord en het station en de verbinding met het groen van het Zuiderplantsoen, waaronder het Sterrebos. Vanwege de ecologische waarden in het gebied is er een flora- en faunaonderzoek gedaan. De gemeente/het gebiedsteam vindt het belangrijk om gebruikers, bewoners, eigenaren en andere belanghebbenden te betrekken bij de uitwerking van de Parkzone. Op het moment dat er voorstellen liggen gaan we hierover in gesprek met de omgeving.

In de voormalige Technische School worden appartementen gerealiseerd, de eerste appartementen zullen begin 2024 worden opgeleverd. In de loop van 2025 verwacht de ontwikkelaar te starten met de nieuwbouw van appartementen op de locatie van de huidige gymzaal. Voorafgaand aan deze werkzaamheden wordt de gymzaal gesloopt.

Jullensblok is een project waarbij ongeveer 250 appartementen, verdeeld over 5 blokken, worden gerealiseerd. De bouw hiervan is in volle gang en de oplevering van de appartementen is naar verwachting eind 2024/begin 2025. Aansluitend gaat de ontwikkelaar het laatste woonblok aan de zijde van de Van Schendelstraat realiseren. De procedure voor de omgevingsvergunning wordt hier binnenkort voor opgestart.

Er komen 50 huurwoningen aan de Jullensstraat, dit wordt het project Jullenshof genoemd, de verwachting is dat de bouw hiervan in 2024 zal starten.

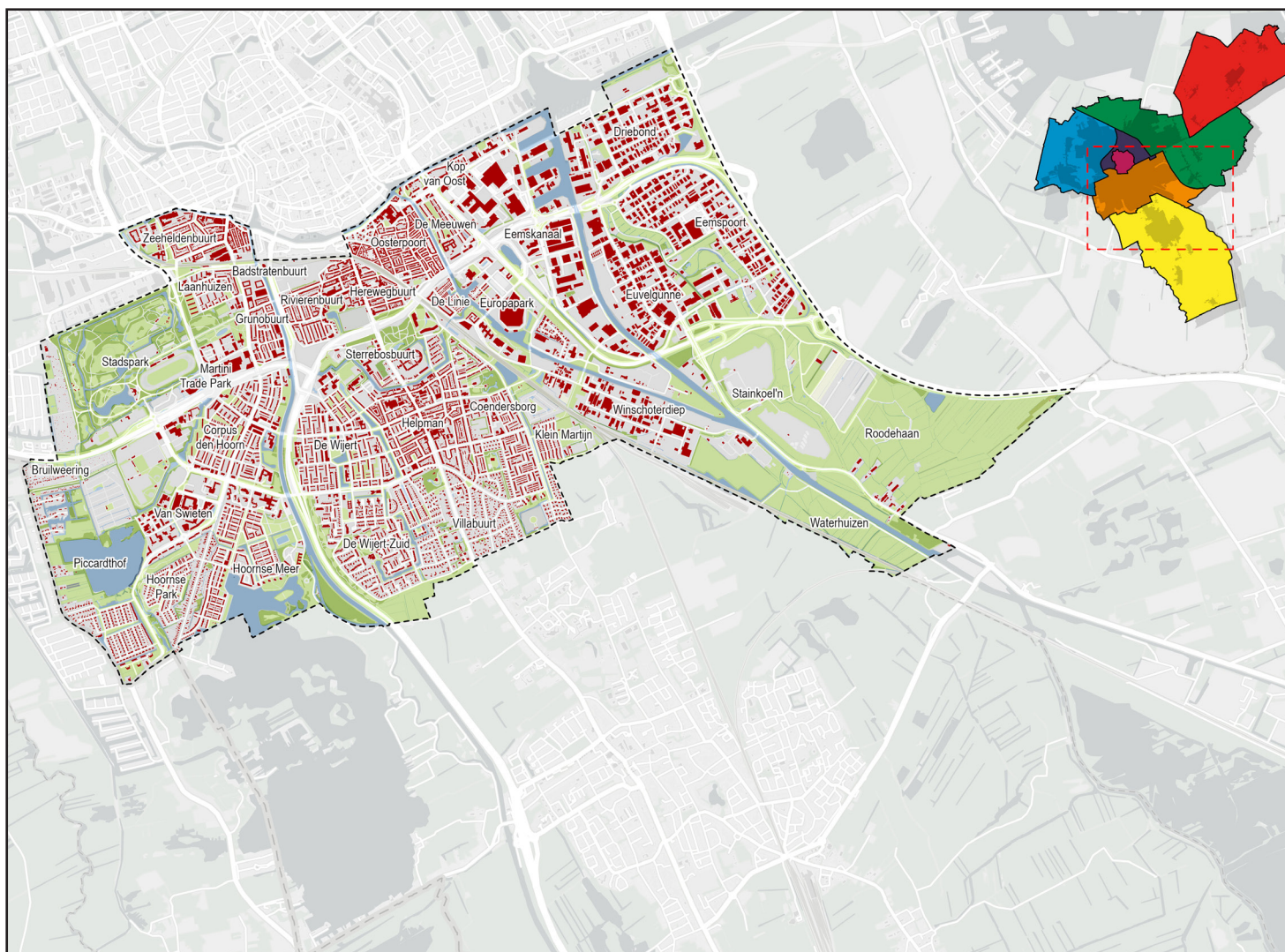
Op de locatie van de voormalige Hoefijzerfabriek zijn plannen gemaakt voor het ontwikkelen van diverse huurwoningen. Eind 2023 zijn er informatieavonden georganiseerd door de ontwikkelaar, eind december vond hier een vervolg op plaats. In 2024 wordt het plan verder ontwikkeld, waarna de uitvoering start in 2025.

- Versterken biodiversiteit en terugdringen exoten in het Stadspark
- Tot stand brengen in Corpus den Hoorn en Hoornse Meer van kunstwerken(route) in de openbare ruimte
- Verder uitbouwen van activiteiten gericht op ontmoeten en bewegen in Coendersborg
- Zowel de Zuiderflat in De Wijert-Zuid als de Hoendiepflats in de Zeeheldenbuurt staan op de planning om verduurzaamd te worden door de betreffende woningbouwcorporaties. Dit biedt mogelijkheden om de maatschappelijke functies in en voor de wijk opnieuw te verkennen
- Aanpak studentenoverlast (geluidsoverlast en fietsparkeren) in Zeeheldenbuurt, Rivierenbuurt en Oosterpoort
- Verduurzamen maatschappelijk vastgoed (in samenspraak met provincie, gemeentebrede opgave)

FIETSPARKEREN IN RIVIERENBUURT, ZEEHELDENBUURT EN OOSTERPOORT

Doordat met name in de Rivierenbuurt, de Zeeheldenbuurt en de Oosterpoort relatief veel studenten wonen, wordt er in die wijken onder andere overlast ervaren door het kriskras parkeren van fietsen in de wijk. Daar waar de toegankelijkheid van het trottoir bemoeilijkt wordt, roept dit veel ergernis op bij inwoners. In de Schildersbuurt is een project gestart met als doel het samenleven van (grote) studentenpopulaties en (meer) permanente bewoners soepeler te laten verlopen. De ervaringen die daar zijn opgedaan, willen we als gebiedsteam Zuid zo mogelijk ook toe gaan passen in bovengenoemde wijken. Hierbij zoeken we ook aansluiting bij het gemeentelijke project van fietsvlanders. Deze komen dan te liggen op plekken waar nu nog parkeerplaatsen voor auto's zijn gesitueerd. Voor de financiering maken we zo mogelijk gebruik van de gemeentelijke afspraak om de opbrengsten van betaald parkeren te gebruiken om dit soort knelpunten op te lossen.

OPGAVE WIJKVERNIEUWING DE WIJERT

De wijk De Wijert is na de oorlog gebouwd als een zelfvoorzienende wijk. De (stempel)structuur is door de hele wijk nog steeds goed zichtbaar. Sommige woningen in de wijk zijn inmiddels (te) klein, ongeschikt en oud. De wijk is deels vernieuwd, de rest komt de komende jaren aan bod. De woningverbetering bestaat ook uit verduurzaming en het voorbereiden op een aardgasvrije wijk. Uit onderzoek blijkt dat de wijk relatief lager scoort op leefbaarheid. Armoede is een serieus thema er is sprake van een grote culturele diversiteit in de wijk. Het aantal alleenstaanden en ouderen in de wijk is aanzienlijk. Met het vele aantal scholen in de wijk zijn er ook veel scholieren die de wijk dagelijks bezoeken. De aanleg van de Ring Zuid ligt letterlijk in de achtertuin van de wijk dus de impact van dit project is groot. Kortom: een wijk waar veel gebruik gemaakt wordt van de openbare ruimte door een diverse groep. In 2018 is het koersdocument voor de wijkvernieuwing in De Wijert opgesteld, met daarin een lange termijnagenda. We willen 2024 gebruiken om samen met de partners en inwoners te kijken waar we staan ten aanzien van deze langetermijndoelstellingen. Wijkvernieuwing is daarbij een hulpmiddel om met extra inzet de wijk leefbaarder te krijgen en de ambities voor het verbeteren van de wijk te verstevigen en te versnellen. Daarbij werken we aan het bevorderen van de positieve gezondheid, de kansen voor kinderen, de veiligheid en het tegengaan van armoede en eenzaamheid.

PROJECTENLIJST WIJKVERNIEUWING DE WIJERT 2024

- **De Wijert Positief Gezond (PG)**
- **Netwerk bouwen met sterke verbindingen zorg-welzijn**
- **PG inzetten als verbindend element tussen de pijlers sociaal/ fysiek/veilig**
- **Coach PG bij de huisarts**
- **Extra aandacht voor positieve gezondheid met kunst & cultuur en sport & bewegen**
- **Kansrijk Zuid (armoede-aanpak met buddy's en mobility mentoring)**
- **Inzet van technologie en ontmoeting voor ouderen**
- **Versterken van groen in de wijk met inzet van project SWO-groen**
- **Herontwikkeling woningen**
 - ★ Sloop/nieuwbouw De Huismeesters zuidelijke kwadrant
 - ★ Sloop/nieuwbouw Perkstraat/Verweystraat
 - ★ Uitwerken visie noordelijke kwadrant (Kop van de Wijert)
 - ★ Verduurzaming de Wijert (De Wijert aardgasvrij-klaar)
- **Bouwoos De Wijert: buurtraamwerk**
 - ★ Herinrichting pleinen: plein P.C. Hooftlaan
 - ★ Herinrichting straten: Staringstraat
 - ★ Herwaardering binnentuinen
- **Herwaardering maatschappelijk voorzieningennetwerk**
 - ★ Bijdragen aan het versterken van Het bruisend hart MFC
 - ★ Inbedding activiteiten in de wijk
 - ★ Onderzoeken nieuwe kansen
- **Kansen voor Kinderen**
 - ★ Netwerk rondom het kind versterken: signalering, toeleiding en samenwerking op activiteiten- en zorgaanbod
 - ★ Verbinden leefdomen thuis, school en vrije tijd
- **Kansrijke Start**
 - ★ Versterken netwerk professionals 0-3 jaar
 - ★ Stimuleren ontmoeting ouders
 - ★ Afstemmen ondersteuningsaanbod op noden en wensen ouders

COACH POSITIEVE GEZONDHEID

De werkgroep De Wijert Positief Gezond startte in 2022 een initiatief waarbij een zogeheten coach positieve gezondheid meedraait in de huisartsenpraktijk HOED aan het Helperplein. De huisartsen van HOED ervaren regelmatig dat fysieke klachten dikwijls een nauwe relatie hebben met sociale en emotionele problemen, maar dat zij als huisarts daar geen goede oplossing voor kunnen bieden. Door samenwerking met de coach positief gezond krijgen deze inwoners nu toegang tot sociale ondersteuning in de gemeenschap, zoals sociale activiteiten en financiële hulp. Zo kan de huisarts zich meer richten op de medische aandoeningen van de inwoners. De coach positieve gezondheid is daarmee aanvullend op het werk van huisartsen en wordt door hen dan ook ervaren als een werkdrukverlichting en als kwaliteitsverbetering. De coach positieve gezondheid kan de tijd nemen om de verbinding te maken met preventieve welzijnsactiviteiten en kent de sociale kaart van het werkgebied goed. Belangrijke voorwaarde voor de samenwerking is de coach echt onderdeel is van het team, de huisartsen kent en bijvoorbeeld aanschuift bij hun koffiepauze om snel te kunnen schakelen.

DEMENTIETELEFOON

In De Wijert is een actieve werkgroep van inwoners en professionals die de wijk dementievriendelijk wil maken. Vergrijzing neemt toe en dus ook het aantal mensen in de wijk met dementie. Wat hebben deze mensen nodig om zich thuis te blijven voelen in de wijk? Een student van de master *Design Thinking* heeft een tijdje meegedraaid in deze werkgroep en als eindopdracht een zogeheten dementietelefoon ontwikkeld, om het taboe rond dementie te doorbreken. Het belangrijkste doel ervan is om bewoners bewust te maken van het feit dat er steeds meer dementerende buurtbewoners zijn in hun woonomgeving en dat je als buurtgenoot je steentje kunt bijdragen aan een veilige en prettige leefomgeving voor iedereen. Met de opvallende knalgele dementietelefoon gaan vrijwilligers en/of studenten op straat in gesprek met willekeurige buurtbewoners. Bewoners horen een (vooraf opgenomen) gesprek, waarbij gaandeweg blijkt dat het gaat om iemand met dementie. Dementerende ouderen van het Odensehuis hebben meegewerkt aan de ontwikkeling van de telefoon. Vanwege het succes zijn er ondertussen drie dementietelefoons beschikbaar in de kleuren geel, roze en blauw.

NIEUWBOUW DE HUISMEESTERS

De Huismeesters bouwt de komende jaren 271 appartementen en 14 eengezinswoningen in De Wijert. Buurtbewoners en nieuwe bewoners worden betrokken bij de voortgang van de nieuwe woningen en omgeving. De straatnamen waar de nieuwe woningen verrijzen, zijn vernoemd naar schrijvers uit het verleden; Spieghele, Camphuysen en Revius. Een speciaal geschreven tekst typeert de beleving van inwoners over wonen in De Wijert. De Wijert is een initiatiefrijke buurt. De nieuw ingerichte straten en binnentuinen zullen hieraan bijdragen, in de vorm van een plek voor ontmoeting waar de goede sfeer en de saamhorigheid, die er nu al is, kan voortbestaan.

